

ชื่อเรื่อง:	ปัญหาการดำเนินคดีผู้ที่ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง ศึกษากรณีการเรียกให้ชดใช้ค่าเสียหาย ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พุทธศักราช 2545
ผู้จัดทำ:	ภัทรา ลาวัลย์ประกาย
ชื่อปริญญา:	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ:	รองศาสตราจารย์ดิเรก ควรสมาคม
วันที่อนุมัติ:	17 พฤศจิกายน 2557
สถาบัน:	มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย
จำนวนหน้า:	83
คำสำคัญ:	การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง การชดใช้ค่าเสียหาย

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวความคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกตั้ง การเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาและผู้บริหารท้องถิ่น การชดใช้ค่าเสียหายในกรณีผู้สมัครสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง และวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น การชดใช้ค่าเสียหายในการจัดการเลือกตั้งใหม่ และเพื่อเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการชดใช้ค่าเสียหายในการจัดการเลือกตั้งใหม่กรณีการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง โดยใช้วิธีการศึกษาโดยการค้นคว้าวิจัยทางเอกสารเป็นหลัก จากเอกสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ มีขอบเขตการศึกษาตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พุทธศักราช 2545 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พุทธศักราช 2550

จากการศึกษาพบว่า มีปัญหาการให้อำนาจคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ให้อำนาจสืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริง และวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นในลักษณะการใช้ อำนาจถึงตุลาการ เพื่อให้การวินิจฉัยชี้ขาดเกี่ยวกับการคัดค้านผลเลือกตั้งเป็นไปด้วยความรวดเร็ว การให้อำนาจดังกล่าวทำให้ผู้ถูกคัดค้านไม่สามารถอุทธรณ์คำสั่งหรือดำเนินคดีต่อศาลปกครอง หากเห็นว่าการกระทำหรือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมาย และขาดหลักประกันความเป็นกลางว่าคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งจะมี กระบวนการพิจารณาโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และเมื่อมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครคนใด แล้ว ให้ดำเนินคดีอาญาและชดใช้ค่าเสียหายในการเลือกตั้งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย

ปัญหาในการดำเนินคดีในชั้นศาลถือเป็นอีกหนึ่งปัญหาเพราะการรับฟังข้อเท็จจริงเป็นพยานหลักฐาน หรือการชี้แจงน้ำหนักพยานหลักฐานในคดีแพ่ง ,คดีอาญาและคดีเลือกตั้ง มีความแตกต่างกัน โดยการรับฟังพยานหลักฐานในการดำเนินคดีแพ่งใช้หลักกว่าพยานหลักฐานของคู่ความฝ่ายใดมีน้ำหนักดีกว่ากัน การรับฟัง พยานหลักฐานหรือการชี้แจงน้ำหนักพยานหลักฐานในคดีอาญาต้องขัดแย้งปราศจากข้อสงสัย หากมีความสงสัยตามสมควรว่าจำเลยได้กระทำความผิดหรือไม่ ให้ยกประโยชน์แห่งความสงสัย นั้นให้จำเลย ส่วนการรับฟังพยานหลักฐานในคดีเลือกตั้งมีเพียงกรณีเดียว คือมีพยานหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการกระทำฝ่าฝืนกฎหมายเลือกตั้งตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายเท่านั้น ไม่ต้องฟังพยานหลักฐานให้ได้ความโดยขัดแย้งเหมือนการดำเนินคดีตามกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง หรือรับฟังพยานหลักฐานจนขัดแย้งปราศจากข้อสงสัยเหมือนการดำเนินคดีอาญา

ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้ การใช้อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งควรมี การตรวจสอบถ่วงดุลได้ โดยผู้ถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งสามารถอุทธรณ์คำสั่งหรือดำเนินคดีต่อศาล ปกครอง หากเห็นว่าการกระทำหรือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมาย และควรบัญญัติเพิ่มเติมในมาตรา 99 ของพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่น พุทธศักราช 2545 ให้ผลของคำพิพากษาในคดีอาญาเกี่ยวกับการถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่มีผลผูกพันต่อการชดใช้ค่าเสียหายในการจัดการเลือกตั้งใหม่ และเพื่อให้การบังคับคดี เกี่ยวกับการชดใช้ค่าเสียหายในการจัดการเลือกตั้งใหม่เป็นไปโดยรวดเร็ว ควรเพิ่มมาตรา 99/1 ให้ คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องฝ่ายเดียวต่อศาลอุทธรณ์เพื่อส่งศาลชั้นต้นที่มีเขตอำนาจให้ออก คำบังคับให้ผู้สมัครที่กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายจนเป็นเหตุให้มีการเลือกตั้งใหม่ตามมาตรา 56 หรือ เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดตามมาตรา 96 หรือมาตรา 97 ชำระค่าเสียหายดังกล่าว ภายใน 30 วัน หากไม่ปฏิบัติตามคำบังคับ ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความแพ่งว่าด้วยการบังคับคดีมาใช้บังคับโดยอนุโลม